

Számviteli alapismeretek

Most akkor Tartozik vagy Követel? Mi dönti el, hogy mikor melyik oldalra kell könyvelni?

Tartozik vagy Követel?

Először ismerkedj meg az alapfogalmakkal!

Könyvelési tétel: ez annak meghatározását jelenti, hogy a gazdasági eseményt melyik számla Tartozik és melyik számla Követel oldalára kell könyvelni! Ezt **kontírozásnak** nevezzük.

- **Tartozik összeg**=egy adott számla tartozik oldalára könyvelt érték.
- **Követel összeg**=egy adott számla követel oldalára könyvelt érték.
- **Egyenleg**=a tartozik és a követel forgalom különbözete.

Ez lehet: Tartozik egyenleg, ha a $TF > KF$

Lehet: Követel egyenleg, ha a $TF < \text{mint a } KF!$

- **Záró egyenleg**= mindig csak az időszak végén, és mindig technikai tételként kerül a számlán könyvelésre. Ezzel a technikai tétellel zárjuk le a főkönyvi számlákat úgy, hogy a zárás után a számla egyenlege nulla legyen!

Ez azt jelenti, hogy ha a

-számlának TARTOZIK egyenlege van, akkor a záró egyenleg a követel oldalra könyvelendő (mert így nullázódik le)

-számlának KÖVETEL egyenlege van, akkor a záró egyenleg a tartozik oldalra könyvelendő. (mert így nullázódik le)

Például:

TARTOZIK oldal=

nyitó=2000

12.000

6000

Tartozik forgalom=20.000

KÖVETEL oldal=

3000

4000

Követel forgalom=7000

EGYENLEG=20.000-7000=13.000

Milyen irányú az egyenleg?

TARTOZIK, mert a $TF > \text{mint a } KF!$

Mik azok a mérlegszámlák?

- Az eszközökről eszköz számlát, a forrásokról forrás számlát vezetünk.
- Az **eszközszámlák** bal oldalára, azaz a **Tartozik oldalra a NÖVEKEDÉSEKET** könyveljük, a jobb oldalára, azaz a **KÖVETEL oldalára a CSÖKKENÉSEKET**.
- A **Forrás számlák az eszköz számlának tükörképei**, tehát, a KÖVETEL oldalra könyveljük a növekedéseket, a TARTOZIK oldalra pedig a csökkenéseket.

Hogyan működnek a mérlegszámlák?

- Az eszköz és a forrás számlák egymás tükörképei.
- A könyvelési munka során elsőként mindig a kezdő értéket kell a számlán feltüntetni.
- Egy adott időszak, (hónap, negyedév, év)kezdő értékét nyitó egyenlegnek nevezzük.
- A nyitó egyenlegnek a számlán történő feltüntetése a nyitás.
- A nyitó egyenleg értelemszerűen növekedést jelent, így az eszköz számlán a Tartozik oldalra, a forrás számlán pedig a követel oldalra kell könyvelni.
- Az eszköz számláknak jellemzően Tartozik egyenlegük van.
- -A forrás számláknak jellemzően Követel egyenlegük van.

A Költségszámlák

Hogyan könyveljük?

A költségszámlákon az eszköz számlákhoz hasonló módon könyvelünk, vagyis a **növekedéseket a TARTOZIK**, a **csökkenéseket pedig a KÖVETEL** oldalra.

Miért így kell elszámolni a költségeket?

A költségnövekedés: vagy eszköz csökkenéssel vagy forrás növekedéssel jár együtt.

Amikor a költségfelmerülést a pénzkiadás időben követi, akkor a költségnövekedéssel egyidejűleg nem eszköz csökkenés, hanem forrás(tartozás) növekedés jelentkezik, amit csak később a tartozás kiegyenlítésekor követ eszköz csökkenés.

A következő részben bevétel számlákkal folytatom!

Az eredményszámlák

Tudod, hogy az eredményszámlák hogyan épülnek fel, és milyen tulajdonságai vannak?

-Az évi eredményszámlát év közben bevétel és ráfordítás számlákra bontjuk.

-Vagyis:

- külön számlát használunk az eredmény növelő tételek, a bevételek elszámolására
- külön számlát használunk az eredmény csökkentő tételek a ráfordítások elszámolására.

A bevétel és a ráfordítás számlákat eredményszámlának nevezzük.

Mi a könyvelés szabálya?

Alapszabály: úgy könyvelünk, mint a forrás számlákon.

Mivel, a a bevétel növekedés egyúttal eredmény növekedést is jelent, ezért a

- a bevétel növekedéseket a bevétel számlák jellemzően KÖVETEL oldalán
- a bevétel csökkenéseket a bevétel számlák TARTOZIK oldalán könyveljük.

Mivel a ráfordítás növekedés eredménycsökkenést jelent, ezért a

- ráfordítás növekedéseket-mint eredményt csökkentő tételeket-a ráfordítás számlák (mint eredmény számlák) TARTOZIK oldalán
- a ráfordítás csökkenéseket (mint eredményt növelő tételeket) a ráfordítás számlák KÖVETEL oldalán könyveljük.

Az eredmény számlák általános tartalma:

- a bevétel számláknak KÖVETEL egyenlegük van
- a ráfordítás számláknak jellemzően TARTOZIK egyenlegük van
- a bevétel és ráfordítás számlák összevont egyenlege pedig a realizált eredményt mutatja.

Készletértékelési eljárások

A eset:

Mit jelent a FIFO módszer?

A nyilvántartásokban megjelenő év végi mennyiségekről feltételezzük, hogy az utolsó beszerzésekből való, azaz a legutolsó számla, számlák alapján határozzuk meg a záró készlet értékét.

Nézzünk erre egy példát!

Nyitókészlet: 100 t,

Egységár: 100 E Ft/kg

Érték: 10.000 E Forint

1. beszerzés: 250 t, Egységára: 110 E Ft/kg, értéke: 27.500 E Ft

2. beszerzés: 200 t, egységára: 105 E Ft/kg, értéke: 21.000 E Ft

I. felhasználás: 480 t, egységára: =???

Megoldás:

Abból kell kiindulni, hogy 480 t a felhasználás, de a nyitókészlet 100 t+250 t (az első beszerzés)=350 t, tehát 480 t-350 t=130 t

Tehát 130 t-át, tud felhasználnia 2. beszerzésből(200 t-ból) 105 Ft/kg-os áron.

1. felhasználás:

$(100 \text{ t} * 100 \text{ Ft/kg}) + (250 \text{ t} * 110 \text{ Ft/kg}) + (130 \text{ t} * 105 \text{ Ft/kg}) = 51.150 \text{ E Ft}$

Marad 70 t 105 Ft/kg áron.

Összes felhasználás:= 51.150 E Ft

www.szamvitsuli.com

Záró készlet: 70 t * 105 Ft/kg=7350 E Ft

B eset:

Nézzük ugyanezt a példát a “**Csúsztatott átlagár**” módszerrel

1. lépés : összeadjuk a mennyiségeket,

tehát: 100 t+250 t+200 t=550 t

2. lépés:

Összeszorozzuk a mennyiségeket az egységárakkal:

(100 t *100Ft/kg)+(250 t * 110 Ft/kg)+(200 t* 105 Ft/kg)=58.500

3. lépés

Az előbb kiszorított összeget elosztjuk az 1. lépésben meghatározott mennyiséggel (t)=58.500/550
t= 106,36 Ft/kg

4. lépés

Felhasználás kiszámítása:

480 t * 106,36 Ft/kg= 51.053 E Ft

Marad: 550 t- 480 t= 70 t

70 t * 106,36 Ft/kg=7445 E Ft

Zárókészlet: = 70 t * 106,36 Ft/kg=7445 E Ft

Összes felhasználás: 480 t * 106,36 Ft/kg= 51.053 E Ft

Természetesen, ha vannak további beszerzések és felhasználások, akkor az előbbi módszerek szerint bemutatott megmaradt mennyiségekkel és átlagárakkal folytatjuk a feladat megoldását.